

Kwiatkowski Eugeniusz (1888 - 1974)

 budowniczy Gdyni, minister przemysłu i handlu, wicepremier i minister skarbu.

Honorowy Obywatel Gdyni od 1928 r.

Urodził się i zmarł w Krakowie (30 grudnia 1888 - 22 sierpnia 1974). Studiował na wydziale chemii technicznej Politechniki Lwowskiej, studia ukończył w Monachium. W latach 1916-19 służył w Legionach Polskich, potem do roku 1920 w Wojsku Polskim. W latach 1926-30 był ministrem przemysłu i handlu, 1931-35 - dyrektorem Państwowej Fabryki Związków Azotowych w Chorzowie i Mościcach, w latach 1935-39 wicepremierem i ministrem skarbu.

Z działalnością Kwiatkowskiego powiązane są wszystkie wielkie osiągnięcia II RP: związanie Śląska z Wybrzeżem Morskim, magistrała kolejowa Katowice-Gdynia, rozbudowa Warszawskiego Okręgu Przemysłowego, Stalowa Wola, Mościce, Centralny Okręg Przemysłowy.

Już jako minister przemysłu i handlu wykazał cechy wielkiego stratega. W ciągu pierwszych 10 dni swojego urzędowania zapowiedział wznowienie (ślimaczącej się) budowy portu, w ciągu trzech tygodni podpisał nową umowę z francuskim konsorcjum, w ciągu trzech miesięcy - zamówił we Francji pierwsze pięć statków handlowych, w ciągu dwóch lat zdobył na budowę portu fundusze sześć razy większe od tych, które Skarb Państwa wydał w ciągu pięciu poprzednich latach. Dzięki takim działaniom Gdynia szybko mogła stać się jednym z największych i najnowocześniejszych portów na Bałtyku. Powstała flota handlowa, która uwolniła Polskę od opłacania obcych armatorów i Dalekomorska Flota Rybacka.

Wojna obróciła w ruinę dzieło życia Kwiatkowskiego i przekreśliła wielki, perspektywiczny plan rozwoju gospodarczego, sięgający aż po rok 1954. Wojnę przeżył internowany w Rumunii. Po klęsce Niemiec zdecydował się wrócić do kraju uznając, że nawet w najgorszych warunkach nie wolno odrzucać szansy zrobienia czegoś dla Polski. Do odbudowy przystąpił z takim samym entuzjazmem, z jakim budował Gdynię. Lecz już w początkach 1948 r. został usunięty ze stanowiska pełnomocnika ds. odbudowy Wybrzeża i wyrzucony z zajmowanej willi. Ponieważ otrzymał zakaz osiedlenia się w Warszawie, zamieszkał wraz z rodziną w dwupokojowym mieszkanku w Krakowie. Gdy zaczął wyklądać na Uniwersytecie Jagiellońskim, pozbawiono go tego prawa. Cenzura nie dopuszczała do wydania jego "Dziejów gospodarczych świata". Stale był inwigilowany przez UB i aż do roku 1952 odmawiano mu prawa do emerytury. Zabrano także kawałek ziemi zakupiony ze spadku po rodzicach. Pozbawiony środków egzystencji, ratował się pisaniem podręczników chemii. Pięć dni przed śmiercią Kwiatkowski jako pierwszy otrzymał tytuł doktora honoris causa nauk ekonomicznych Uniwersytetu Gdańskiego. Uroczystości żałobne odbyły się 28 sierpnia 1974 r. na Cmentarzu Rakowieckim w Krakowie. Prowadził je ówczesny kardynał, metropolita krakowski, Karol Wojtyła.

"W miarę mijania czasu, postać Kwiatkowskiego z perspektywy historycznej będzie rosła i wysunie się na czoło okresu zamkniętego datami 1918-39." - powiedział o Kwiatkowskim Honorowy Obywatel Gdyni Jan Nowak Jeziorański.

Obecnie jest w Gdyni patronem:

- Trasy Eugeniusza Kwiatkowskiego - łączącej port i północne dzielnice miasta (Pogórze, Obłuże, Oksywie i Babie Doły) z obwodnicą Trójmiasta;
- medalu przyznawanego przez Radę Miasta za wybitne zasługi dla Gdyni;
- trzech placówek oświatowych: Szkoły Podstawowej nr 10, Wyższej Szkoły Administracji i Biznesu oraz Zespołu Szkół Technicznych;
- centrum handlowo-usługowo-biurowego przy ul. 10 Lutego.

Opublikowano:

28.08.2006 00:00

Autor:

Dorota Nelke

Źródło: <https://www.gdynia.pl/o-gdyni/gdynski-panteon,3576/kwiatkowski-eugeniusz-1888-1974,365328>